

Arja Jääskeläinen, KT, lehtori, Hyvinvointipalveluiden osaamisala, Lapin ammattikorkeakoulu

Tero Leppänen, YTM, lehtori, Hyvinvointipalveluiden osaamisala, Lapin ammattikorkeakoulu

LUONTOYMPÄRISTÖ- JA TYÖPAJATOIMIJAT YHTEISTYÖHÖN OSALLISUUDEN VAHVISTAMISEKSI

Tausta

Miesten työ- ja toimintakyky on tutkimusten mukaan keskimäärin alhaisempi kuin naisilla. Monet nuoret miehet ovat yhteiskunnan palvelujen saavuttamattomissa. Työpajatoimintaan ohjautuvat nuoret ovat usein vieraantuneita yhteisöstään ja omasta ympäristöstään ja heidän luontosuhteensa on heikko. Heillä ei ole opiskelu- tai työyhteisöä eikä juurikaan vapaa-ajan harrastuksia ja niihin liittyviä yhteisöjä. Kuntoutuspalvelujen valikoima ei aina kohtaa etenkin miesten tarpeita.

Lapin Ammattikorkeakoulu, Oulun nuorten palvelut, Pellon kunnan työpajatoiminta ja Metsähallitus kehittävät sosiaalista kuntoutustoimintaa nykyistä monipuolisemmaksi yhteisellä kolmivuotisella Luontoa toimintaan – Yhteistyömalleja osallisuuteen –hankkeella (2018-2020). Hankkeen tavoitteena on vahvistaa tuen tarpeessa olevien, etenkin miesten hyvinvointia kotipaikkakunnan metsässä ja muussa luontoympäristössä toteutettavalla mielekkäällä toiminnalla.

Tarkoitus

Kuntoutus- ja työllisyyspalveluiden sekä työpajojen toimijat kehittävät yhdessä Metsähallituksen ja muiden luontoympäristötoimijoiden kanssa kullekin paikkakunnalle soveltuvat yhteistyömallit toimintaan osallistuvien osallisuuden ja kuntoutumisen edistämiseksi. Yhteistyömallissa Metsähallitus tarjoaa kuntoutukseen ja työpajatoimintaan luontoympäristöjä ja osallistuu aktiviteettien suunnitteluun paikallisessa yhteistyöryhmässä. Yhteistyöryhmään kuuluvat Metsähallituksen lisäksi työpaja- ja kuntoutustoimijoita ja toimintaan osallistuvien edustajia. Oulun ja Pellon lisäksi näitä uusia yhteistyömalleja kehitetään Sodankylään, Sallaan ja Rovaniemelle.

Menetelmät

Keskinäisen yhteistyömallin lisäksi osatoteuttajat kehittävät omaan toimintaansa uutta luontotoimintaa kuten metsäkummitoimintaa, puutarhatoimintaa, luonto- ja ympäristötiedon ja -osaamisen lisäämistä, päihteetöntä ryhmävalmennusta ja sosiaalisen kuntoutuksen ryhmävalmennusta.

Tulokset

Hankkeen tuloksena toimintaan osallistuneiden toimintakyky ja osallisuuden kokemus vahvistuvat ja he etenevät koulutus- tai työllisyyspoluillaan tai saavat mielekästä tekemistä arkeensa. Lisäksi kehittämistoiminnasta hyötyvät kuntoutus- ja työpajatoimintaa sekä työllisyyspalveluja toteuttavat toimijat, jotka saavat hankkeen myötä toimintaansa uusia palvelumalleja ja yhteistyökumppaneita. Metsähallitus saa uutta ulottuvuutta ja

toimintamahdollisuuksia Hyvinvoiva luonto – hyvinvoiva ihminen –toimintaohjelmansa toteuttamiseen.

Johtopäätökset

Luontoa toimintaan- hanke laajentaa Lapin ammattikorkeakoulussa aiemmin toteutettua Green Care -kehittämistoimintaa nyt myös nuorten ja aikuisten työpajatoimintaan sekä alueellisesti Lapin maakunnan ulkopuolelle Ouluun. Kuntoutuskenttään saadaan mukaan uusia yhteistyökumppaneita kuten Metsähallitus, erä- ja kalastusseurat ja muut luontotoimijat.